

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.

Inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust. Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 394.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 300—	celoletno	K 480—
polletno	150—	polletno	240—
3 mesečno	75—	3 mesečno	120—
1	25—	1	40—

"Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati. Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno 100% po nakaznici. Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati."

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.

Dopise sprejema se podpisane in zadostno frankovane.
Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1'20 K
Poština plačana v gotovini.

Resna beseda.

Prerekanja za ime naše kraljevine se pričnajo iznova. Glas o tozadavnih novih predlogih prodira do nas. Skupna domovina Srbov, Hrvatov, Slovencev naj bi se imenovala Velika Srbija.

Naj izjavim spočetka: jaz za svojo osebo sem voljan takoj pristati na ime Srbija, Srbija, Hrvatska, ali Slovenija — vseeno! Kajti jaz mislim, da gre pri vsej stvari za kaj več kot za ime. Kakor torej hočete, ali Srbija, ali Hrvatska, ali Slovenija. Vendar pa bi se moral za eno teh imen ves narod spontano odločiti. A ker kaj takega spričo sedanjega razpoloženja ni pričakovati in bi nobeno teh treh imen ne bilo v skladju z dejanskimi razmerami, potem pač treba poiskati drugo ime, nad katerim se ne bo mogel izpodtikati nihče, razen ako se na vsak način hoče. Samo predolgotrajnih borb ne zaradi imena! Toliko važnejšega, neodloživega dela nas čaka, da bi morali vsi trezno misleči obzaloovati, ako bi se še s tem vprašanjem, ki je vendar le postranskega pomena, bavili in mudili.

»Velika Srbija!« Zakaj »velika«? Če sem se zgoraj takoj izrekel za naziv »Srbija«, bi se pa za ime »Velika Srbija« nikakor ne mogel ogreti. Kaj hočete reči s tem? Ali naj znači toliko kot povečana Srbija? Srbija pa je bila povečana na dvojen način: deloma po srbskih vojnih uspehih, deloma po prostovoljnem pristopu Hrvatov in Slovencev. Ali ne bi tičalo potem takem za besedo »velika«, neko dvojnemu. Dvojnemu pa se moramo izogibati, ker nastane iz njega vsak čas lahko vir za nove boje in prepire.

Naziv »Velika Srbija« pa bi imel lahko tudi pomen, da je Srbija, ki je bila prej majhna, zdaj pač velika. S tega stališča bi se mogel odločiti še manj za to ime. Spominjam se še dobro, kako se je tistikrat kralj svet, ko se je bila pokojna Črna gora proglasila za kraljevino. In ne mara da bi ne zrlj zdaj v inozemstvu nič manj pomilovalno na nas, kot so tistikrat na Črnogoro, ako bi se sami nazivali »velike«. Morda se ne motim, ako domnevam, da je mislil tisti, ki je spozdal to ime, na Veliko Britanijo. Toda stvar z Veliko Srbijo je vendar nekoliko drugačna kot ona z Veliko Britanijo. Prvič je Velika

Britanija vsekakor mnogo večja kot bi bila Velika Srbija, drugič pa je ime »Velika Britanija« nastalo samo zaradi razločevanja od »Male Britanije« (Britannia minor, Bretanja). Ker pa za tako razločevanje pri nas ni potrebe — saj imamo že itak Srbijo in Staro Srbijo — bi bilo tako nazivanje res skoro da smešno.

Kakor rečeno: jaz sem takoj za to, da se imenuje naša država Srbija. Vendar pa ne morem nobenemu Hrvat in nobenemu Slovincu zameriti, ako v tem pogledu ni z mano ene misli. Kajti če se odločita Hrvat in Slovinc za ime »Jugoslavija«, potem res ne vem, zakaj bi se Srb temu protivil. In kakor bi najodločneje obsojal in smatral za absurdno, ako bi komu izmed nas Slovencev prišlo na misel, zahtevati, da se imenuje naša država Velika Slovenija, ali komu izmed Hrvatov, da se imenuje Velika Hrvatska, baš tako smatram, če ne že naravnost za netaktno, pa vsekakor za neoportuno in kočljivo, če začenja med brati Srbi nekdo v tem trenutku in v teh razmerah propagando za ime »Velika Srbija«. Kajti če je popustil eden, mora popustiti tudi drugi. Kar velja za enega, velja tudi za drugega. In popuščati bomo morali eni kot drugi še dostikrat, ker nam bo sicer skupno življenje nezno, da, nemogoče!

Nikdar mi ni hodilo na um, da bi kratil bratom Srbov njih zasluge. Gotovo, oni so pripomogli največ k temu, da smo zdaj svobodni in združeni. Toda zaradi tega, mislim, bi se ne smeli prevzemati. In Bog zna, imajo res baš tisti, ki zdaj najbolj kriče, največji zaslug! Pravi junak se ne bje ob prsi in ne udarja venomer, kaj je storil. Del bi se na ta način sam ob svojo slavo! Saj vemo, lastna hvala . . . Pravemu junaku zadostuje zavest. On čini in molči. Največji junaki so pač tisti, ki so trpeli in za večno onemeli tam na bojnem polju. Ti bi imeli pred vsem pravico, govoriti. A oni molče. Njih molk pa nam je resen opomin, da naj bomo pametni, zmerni, ponižni. Kdor se ponižuje, bo povišan, kdor se povišuje, bo ponižan! Ako rečem, bodimo ponižni, ne mislim, da bi ne smeli z vso energijo zastopati vsakemu nasproti svojih pravic. Ponižnost in odločnost se dasta prav lepo združiti. Baš tako ponižnost in pravi ponos. Kajti ponos ni nadu-

tost. Otresimo se domišljavosti, iznebimo šovinizma! Oboje nas pred svetom samo diskreditira. Bodimo ponižni in držimo se resnice. Mi vsi smo bili nedavno še prav majhni. Nihče ne oporeka, da so se bratje Srbi prvi osvobodili tujega jarma. K temu je gotovo njih junaštvo največ pripomoglo. A če smo se mi osvobodili pozneje in če tudi le z njih pomočjo, smo li zaradi tega vredni zaničevanja? Pri vsaki stvari odločujejo razni momenti. V Turčiji je bila pač gnjiloba prej dozorela, kot je bila dozorela v Avstro-ogrski. Tudi to je en moment! In bilo je še mnogo drugih stvari, ki so prišle Srbiji v prilog. Res je, Srbija se je v svetovni vojni okičila z neveljavo slavo. A smatral sem njih slavo vedno tudi za našo slavo, ker sem vedno istovetil vse tri naša plemena. Ne oporekam, Srbi znajo umirati. A tudi mi znajo umirati. To so naši ljudje nešteto tokrat dokazali. Mi vsi znamo umirati. Da bi le tudi že enkrat živeti znali. Živeti tako kot žive drugi predni narodi. V slogi, v ljubezni, v medsebojnem vpoštevanju in spoštovanju!

Naj bo preteklost za nami! Prežalostno je, da bi kazalo, pogosteje pogrežati se vanjo. Ozirajmo se raje v bodočnost. In ne samo v bližnjo, ampak tudi v daljnjo bodočnost! Mi vsi smo bili majhni, a hočemo postati veliki. Veliki ne na ta način, da si nadevljemo bobneče pridevke, ampak z delom, trudom, resnim preudarkom. Enakovredno življenje z drugimi velikimi narodi hočemo živeti. To se nam posreči pa le tedaj, ako se spametujemo, ako pustimo na stran vse, kar nas razdvaja, ako smo v vseh važnih stvareh slojni. Zlasti pa mora iti naše stremljenje za tem, da damo dokaze o naši složnosti zunanjemu svetu. Saj majhne difference bodo med nami pač vedno, ker drugače biti ne more. Toda na zunaj naj se to kolikor mogoče malo pokaže. Na zunaj moramo biti edini, ker vidi ves svet samo v edinstvi naš spas in tudi — našo vrednost.

S tega vidika gotovo ni vseeno, kako imenujemo svojo državo. Ze v imenu bodi izražena naša skupnost, naše edinstvo. V tem pogledu sta »Velika Srbija« in »Jugoslavija« res da ekvivalentni. Toda nepravilno bi naletel naziv »Velika Srbija« vsepovsod v zunanjem svetu na največjo skepso in nevarnost. In naj bi kdo le še količkaj črnil o vsiljenju, pa bi ne bilo nikogar, ki

ne bi bil prepričan, da je ta naziv plod nasilnosti. Nasprotno pa je »Jugoslavija« kot skupno ime vseh treh naših jugoslovenskih plemen tako naravno, tako samo ob sebi umevno ter prikladno in povsod tudi že tako udomačeno, da svoje skupnosti in svoje edinstvi res ne moremo na srečnejši način poočititi

Nečuvven narodni škandal.

Mesto Ptuj je bilo v Avstriji najbolj zagrizeno nemško in nemškutarsko spodnještajersko mesto. Slovenec tamkaj ni smel niti na ulici slovenski govoriti. Še vsem so v spominu divjaštva ptujskih nemščurjev iz leta 1908., ko je bila skupščina C. M. na tak infamen način dejansko napadena. Klic: Revanža za Ptuj! je takrat razlegal po naših mestih, trgih in vaseh.

Po prevratu je ptujsko nemčurstvo zginilo čez noč kakor slana, ko posije nanjo sonce. Zadnja ljudska števec dokazuje, da je v Ptuj ogromna večina ptujskega prebivalstva slovenska, Nemcev pa je le nezadnja peščica, ki je že naprej obsojena na izumretje. Zadnje občinske volitve so potrdile odločno naroden značaj ptujskega mesta. Bilo je izvoljenih 13 občinskih odbornikov od strank, katerih temeljna programska točka je narodnost. Tudi med 11 socijaldemokratskimi odborniki je nekaj prav odločnih Slovencev, četudi je večina nemškutarska. Nobenega dvoma ni bilo, da mora biti v Ptuj za župana izvoljen Slovinc. Mesto revanže za nemškutarsko zgodovino Ptuja pa smo doživeli Slovenci pri volitvi ptujskega župana nečuvveno narodno sramoto. Za župana je izvoljen nemčur. Losnišček. Njegovo izvolitev je omogočila narodno-socijalna stranka.

Reči moramo, da bi lahko od NSS pričakovali vsega, a narodnega izdajstva bi od te stranke nikdar ne pričakovali. Stranka, ki si je nadela ime narodno-socijalna zato, da se že po imenu loči od internacionalne demokracije, stranka, ki hoče biti posestrima slovitih narodnih borcev, čeških narodno-socijalnih Klofačevcev, stranka, ki zatrjuje, da je naslednica tržaške nacionalne stranke (NDO), stranka, katero so osnovali disidenti JDS s posebnim poudarkom svojega nacionalno-radikalnega programa, je danes postavljena na sramotni oder narodnega izdajalca.

kot s tem imenom. Naj bi oni, ki bodo o tem odločevali, vse to premedlili in vpoštevali! Vsekakor pa se za ime naše mlade države ne bomo smeli predolgo pripraviti, ker bi napravilo to v tujini skrajno neugoden vtis in ker znamo sicer naposled še doživeti, da bo dete mrtvo — predno je bilo krščeno! —

NSS dosedaj v svojem političnem nastopu drugega še nima pokazati kot nemškutarskega župana v Ptuj. Prvi uspeh NSS je pa tudi katastrofalen, ne toliko za njo, kot za slovenske narodne interese. Ne, ne, gospodje, tako se ne dela politike! Napredna stranka ni nikdar zatajila svojega nacionalnega programa. Bili so časi strastnih strankarskih bojev, mesarskega klanja, a kadar so višji nacionalni interesi to zahtevali, podala je JDS roko tudi svojemu najogabnejšemu političnemu sovražniku, da je bil le po rodu brat. Kaj bi bilo, da bi v preteklosti imela politično moč v rokah NSS mesto JDS? Mesto župana Graselija bi takrat Ljubljana lahko dobila za župana nemškutarja. Leta 1911., ko so klerikalne izdajice spravile v občinski svet ljubljanski 7 Nemcev in ko je JDS dobila 25 mandatov od 48, bi po praksi NSS v Ptuj, bil lahko župan gospod Pammer, ali pa kak drug Nemec. Gospod Deržič, predsednik NSS, ali Vas ne spreleti mraz, ako pomislite kako so Vaši narodno čušteči volilci prevarani, ker so se zbirali pod Vašo zastavo misleč, da je nikdar ni mogoče narodno omadeževati. Deržič, povejte kako boste mogli še kdaj sklicati manifestacijski shod za zasužnjene primorske in koroške brate, ako je Vaša stranka kriva, da je zašla ptujška občina v nemčursko suženjstvo? Da, da: Vsega bi mogli od Vas pričakovati, samo narodnega izdajstva ne! In kaj sedaj? Ali hočete sramoto še naprej zdrževati? Ali hočete še naprej osebne interese predpostavljati narodnim interesom? Ali je res Vaša strankarska strast jačja nego narodno čustvo in pamet?

Nečuvven narodni škandal, ki ga je zagrešila NSS v Ptuj, ne more ostati nezaknovan, ako ima slovenski narod še količkaj narodnega ponosa v sebi.

Alfonz Daudet:

17

Tartarin na planinah

Roman.

Prevedel dr. Ivo Sorli.

— Ampak dovolite žel vzklikne slikar. V čem tiči moj pogrešek, kje kaj ni prav?

— Pogledjte menel! prosim!

In planinec trdo počši s peto ob peto, da se pokadi s pada, se nagne nazaj, pritisne svoj cepin na rame kakor da ima v roki lok, in pomehi.

— Izvrstno! . . . Res je . . . Ne premaknite se! . . .

Potem famulusu: — Hitro papirja, kos ogljal!

Res Taraskonec je vreden kista! Tršast, s širokim hrbtom, z glavo v svoji ovrtnici kakor v čeladni obradnici, meri s tem drobnim, a plamenčim očesom, v vajenca, da se deček kar ušvigne.

O, čarobna moč domišljije! Tam stoji na trgu v Altdorfu, pred seboj svojega sinčka, — on, ki ni nikoli imel nobenega! — eno puščico v vratu svojega loka, drugo za pasom, da jo požene trinogu v srce . . .

In njegova vera je tako trdna, da se pri me še gledalcev.

— Živ Viljem Tell! vzklikne slikar, čepeč na svojem stoličku in z nestrpnno roko hiti čez škico. — O, gospod če bi vas bil poznal prej! Kak model bi mi bili vil . . .

— Res? Vi torej najdete nekaj sličnosti? . . . ves srečen vpraša Tartarin, ne da bi premaknil.

Da, prav tako si je umetnik mislil svojega junaka.

— Tudi glavo?

— Eh, kar se tiče glave, je najmanjša skrb. Tu se slikar za hip ustavi, gledajoč svojo škico. — Moško odločni obraz, več ni treba, ko o Viljemu Tellu itak ničesar ne vemo in ga najbrže niti ni bilo.

Od osuplosti pade Tartarinu lok iz rok. Sakramokra!*) Nikoli bilo? Kaj govorite?

Vprašajte ta dva gospoda! . . .

Astier-Réhu skloni svoje tri podbradke na belo kravato in slovesno potrdi: Vse skupaj je le neka danska legenda.

— Isländisch . . . popravi Schwanthaler nič manj veličastno.

— Saks Grammaticus pripoveduje, da je živel sloveč strelec na lok po imenu Tob ali Paltanok . . .

— Es steht in der Vilkinassaga . . .

Oba skupaj istočasno:

*) Daudet ima tu izraz »outré« in potem pod črto pristavlja: »Outré« in »boufre« so taraskonske kletvice tajinstvenega jezikovnega izvora. Celotno dame jih včasih rabijo, a jih nekoliko omilijo z dostavkom: »Outré! bi bila kmalu reklame«

obsojen od danskega kralja Karola z mojimi zobmi . . .

dass der isländische König Neding . . .

S trdimi pogledi, iztegnjenimi rokami, ne da bi se pogledala ali razumela, govori oba hkratu, kakor s prižnice, in s tem doktorskim, despotičnim izrazom profesorja, ki ve, da mu ne sme nihče ugovarjati. In vedno bolj se razgrevata, vedno glasneje kričita razna imena in podatke: »Justinger iz Berna, Ivan Winterthurski . . .«

Polagama postane razpravljanje splošno, razburjeno, divje tudi med posetniki samimi. Vse maha z ogrinjali, dežniki, kovčki, nesrečni slikar pa teka od enega do drugega in miri, ker se boji, da njegovo ogrodje ti vihri ne bo kos.

No, vihra se naposled poleže, in mož začne spet iskati svojo škico in skrivnostnega planinca, da si prihrani pot med zaccarske panterje in atlaške leve. Toda glej — planinec je izginil!

Da, ta hip že pleza z razkačenimi koraki po ozki poti med brezami in bukvami proti hotelu Tellsplatte, kjer je imel prenočiti peruanski upravnik. In pod vtiskom svojega razočaranja in ogorčenja glasno govori in srdito zasaja svojo dolgo palico v razpuščeno stezo.

Viljem Tell da ni nikoli živel! Viljem Tell samo bajka! In isti slikar, ki ima okrasiti z njim Tellsplatte, mu to čisto mirno pove! O, kakor da je zagrešil največje bogokletstvo, se

mu je zameril. Zagabili pa so se mu tudi vsi ti učenjaki z vso to brezbožno dobo vred, ki vse zanika in uničuje, z dobo, ki ničesar več ne spoštuje, ne slave, ne veličine — strelja vzemi vse skupaj!

Tako se lahko dogodi čez tristo let, ko bodo govorili o Tartarinu, da poreče kak Astier-Réhu ali Schwanthaler: »Tartarin splot nikoli ni bilo! Provencalska ali celo afriška legenda, nič drugega!«

Nekaj od ogorčenja, nekaj pa, ker je klanec tako strm, kar ne more dalje in se spusti na gozdno klop. Med vejami se od tod vidi na jezero in na bele zidove cerkvice, ki je podobna novemu mavzoleju. Mukanje parnikov in šum izkrcavanja naznanja nove došlece. Ustavljajo se v gručinah na bregu s kažipotmi v rokah in se potem bližajo s pobožnimi obrazi in iztegnjenimi rokami. Ni dvoma seveda — pripovedujejo si legendo.

In kar nenkrat se napravi v Tartarinovi glavi, da v hipu spozna, kako je stvar pravzaprav samo smešna. Vsa švicarska zgodovina je torej zgrajena na tem izmišljenem junaku! In tem fantomu postavljajo po trgih malih in po muzejih velikih mest spomenike in kapelice in prireajo patriočne slavnosti, kamor vrejo za svojimi zastavami iz vseh kantonov skupaj! In potem: banketi, napitnice, živio-klici, petje, ginja srca in solze v očeh — vse to za velikega rojaka, o katerem vsi vedo, da ga nikoli ni bilo!

Politične vesti.

Ministrski svet. Zagreb, 8. maja. Dne 7. t. m. popoldne je bila v Beogradu prva ministrska seja po praznikih, ki je trajala preko 20-30. Najprej so prisrčno pozdravili ministra za notranje stvari Draskovića radi srečnega izida poizkušene atentata. Na seji so mnogo razpravljali o razmerah na Hrvatakem sploh ter se je na predlog bana dr. Tomljenovića sklenilo, da se prepove Radićeva skupščina dne 16. t. m. bodisi v Zagrebu ali kjerkoli. Pri ministrski seji so bili navzoči vsi ministri razen trgovinskega ministra dr. Spaha in poljedeljskega ministra Pucija. Vlada bo hrvatskemu banu dr. Tomljenoviću poslala instrukcijo.

Ustavni odbor. Seja ustavnega odseka, dne 7. maja, ki je bila določena za 16. popoldne, se je pričela ob 17.15. Seje se je udeležila približno polovica članov ustavnega odseka. Predsednik dr. Ninčič je izjavil, da so bili ustavnemu odseku predložene izpembe, med katerimi se nahajajo tudi take, o katerih bo treba dalje čas razpravljati. Ker se bodo seje ustavotvorne skupščine, na katerih se bo razpravljalo o ustavi v načelu, končale najbrže že 12. t. m., bi bilo neumestno, da se ustavnemu odseku nalaga toliko material. Zato bo ustavni odsek počakal toliko časa, da ustavotvorna skupščina sprejme ustavo v načelu, nakar se ustavni odsek sestane dne 14. t. m.

Ustavotvorna skupščina. Konstituenta bo nadaljevala svoje delo v ponedeljek 9. t. m. Ob tej priliki bo ministrski predsednik odgovoril na vprašanje poslanecov glede terjaja fašistov na Reki, o korakih, ki jih je storila vlada, da bi italijanska vlada izvršila svoje obveznosti na podlagi rapalske pogodbe ter o evakuaciji našega ozemlja po Italijanih. Za tem se bo nadaljevala generalna debata o ustavi, v kateri bo govorilo še 15 do 20 poslanecov. Govorniki Jugoslovenskega, Narodnega in Komunističnega kluba bodo govorili predpisano dobo, ostali pa bodo imeli krajše govore. Verjetno je, da bo glasovanje o načelni strani ustavnega načrta v sredo popoldne.

Radićevstvo v zagrebškem občinskem svetu. »Jutarnji List« poroča: Dogodki na zadnji seji mestnega zastopstva v Zagrebu so v tukajšnjih političnih krogih zelo učinkoviti. Zahtevalo se je takojšnje poročilo o dogodkih in izjavah na seji. V bodoče se nameravajo slični dogodki preprečiti. Ni izključeno, da bi se zagrebško mestno zastopstvo razpustilo in da bi bil imenovan komisar.

Delegat za sklopljenje kulturne konvencije z Italijo. Beograd, 8. maja. Vlada je imenovala za drugega delegata v komisijo za sklopljenje kulturne konvencije z Italijo g. Marija Kisejaka, rektorja zagrebške tehnične fakultete. Kakor znano, je bil do sedaj v komisijo imenovan samo Lujo Vojnovič.

Dr. Trumbić v Zagrebu. Sotrudniku »Novosti« je izjavil dr. Trumbić, da nima njegov prihod v Zagreb nobenih političnih namenov in da ni resnična vest, da se je včeraj razgo-

varjal z nekaterimi političnimi osebnostmi v Zagrebu, ker je tako zaposlen, da ni mogel na to misliti.

Fašistovski teror v Zadru. Vsled fašistovskega terorja so sklenili zadrski Jugoslovenci, da se ne udeležijo volitev in da umaknejo kandidaturo Corellija.

Albanski napad na našo državo? Iz Beograda poročajo: Albanci pripravljajo po zanesljivih vesteh iz Prizrena veliko vojaško akcijo, naperjeno v prvi vrsti proti Grški, pa tudi proti Jugoslaviji.

Sanacija Avstrije. Z Dunaja poročajo: V sporazumu z vsemi strankami sestavljeni odgovor avstrijske vlade na spomenico finančnega komiteja zveze narodov poudarja, da morejo imeti težke žrtve ki so zvezane s sanacijo, le tedaj upanja na uspeh, ako inozemske pomožne odredbe uspešno izvedejo rešitev denarstva in stabilizacijo valute. Finančni komite zveze narodov se nujno naproša, da oskrbi v obliki predujmov še pred začetkom finančnih transakcij za nabavo živil v inozemstvu potrebne kredite. Da napravi konec dviganju in padanju denarne vrednosti in da stabilizira valuto, se je izjavila vlada pripravljena, izročiti novi banki ki bi se ustanovila s pomočjo inozemskega kapitala, izključno pravico izdajanja bankovcev, pri čemer bi se zagotovil Avstriji primeren delež v upravi tega zavoda. — Kakor poroča »Neue Freie Presse«, dospe delegacija zveze narodov v ponedeljek v Ženovo in bo takoj poročala o dunajskih posvetovanjih. Domneva se, da se bodo prava kreditna pogajanja pričela že v drugi polovici meseca maja in da bodo hitro končana.

Pravi vzrok svetovne vojne. Iz Budimpešte poročajo: V debati o državnem proračunu je poslanec Gaal (stranka malih poljedelcev) nastopil proti v inozemstvu razširjenim govoricam, da so madžarski agrarci krivi carinske vojne s Srbijo, ki je bila pravi vzrok svetovne vojne. Izjavil je, da je bil glavni vzrok carinske vojne dejstvo, ker so hoteli Srbijo prisiliti, da naroči svojo topniško opremo v Škodovih tovarnah. Ker pa je Srbija to naročila od Creuzota, so ji odgovorili s carinsko vojno.

Anglija in naš spor z Bolgarijo. »Times« pišejo, da je na vprašanje poslanca v spodnji zbornici, ali je vlada poučena o ukrepih, katere namerava kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev izvesti napram Bolgariji, odgovoril tajnik za zunanje zadeve, da vlada ve o teh ukrepih in da je poslaniška konferenca že naprošena, da stori vse potrebne korake.

Nova zavezuška konferenca. Kakor doznava »Temps« iz Londona, je sponočil grof Siorza, da se bo vršila v kratkem nova konferenca zaveznikov v Ostende. Te konference se bo udeležila tudi Amerika. — V notih, ki so jo Združene države poslale ententnim vladam, stoji, da se Združene države odzovejo povabilu in da se bodo v kratkem dale zastopati po svojih zastopnikih v vrhovnem svetu, v reparacijski komisiji in v poslaniškem svetu.

Iz naše kraljevine.

Proti svobodnemu uvozu knjig z Dunaja. Zastopniki udruženja beograjskih tiskarjev so protestirali pri ministrskem predsedniku proti svobodnemu uvozu naših tiskanih knjig z Dunaja ter zahtevali, da se za te knjige uvede visoka carina.

Za zidanje državnih zgradb. Ministrski svet je sklenil, da se sto milijonov dinarjev od vsote 850 milijonov dinarjev, katero je država dobila od Narodne banke, nakaže za zidanje državnih zgradb.

Ukinjenje državnih štipendij dijakom v inozemstvu. Vsled sklepa ministrskega sveta, so ukinjene vse državne štipendije dijakom v inozemstvu, razen veterinarjem.

Železniška konferenca v Osijeku. V Osijeku se je vršila eneta železničarskih strokovnjakov, na kateri se je razpravljalo o tem, kako bi se izboljšal železniški promet in kako bi se uredil enostaven vozni red.

Radi telef. tarifov se je vršilo protestno zborovanje proti povišanju telefonskih tarifov. Sklenilo se je, da se v Beograd odpošlje ministrstvu za pošto in brzojav posebna delegacija, ki bo predložila tozadevno peticijo.

Iz seje višjega šolskega sveta.

Oproščenje šolnine na srednješolskih zavodih se naknadno odobri. — Drž. nižja realna gimnazija v Kočevju se izpopolni postopoma v drž. višjo realno gimnazijo. Nemška gimnazija se izpremeni v slovensko gimnazijo z nemškimi vsprejemanji, če se dobe primerni prostori. Sprejme se predlog, da se služba stalnega glavnega učitelja za slovensčino in nemščino na drž. učiteljsku v Ljubljani še enkrat razpiše, tako tudi služba glavnega učitelja za zemljepis in zgodovino na tem učiteljsku. — Stavilo se ternopredlogi za oddajo razpisanih služb na srednjih šolah v Sloveniji. Izključeno se trije srednješolski dijak v Ljubljani, eden iz Novega mesta, trije iz Maribora in eden iz Ptuja. Prof. Al. Sodnik se pomakne v VIII. čin. razred. Določa se enotno tolmačenje § 31 disciplinarnega reda za srednje šole. Prof. Pavel Holecček iz Celja in glavni učitelj Ivan Sprachman iz Ptuja se pomakneta v višji čin. razred. Angela Karba je imenovana za stalno učiteljico ženskih ročnih del na mešč. in ljudski šoli v Ljutomeru. Strok. učiteljici Mariji Kmetovi se podaljša bolniški dopust do konca šol. leta iz petja in telovadbe mora delati vsak učitelj in učiteljica usposobjenosti izpit. Poveljni jezik pri telovadbi je slovenski na vseh šolah. V Ljubljani se ustanovi III. deška in III. dekliška meščanska šola, če se dobe potrebni prostori. Ob vsprejemu na učiteljske preišče šol. zdravnik vse tiste, ki so prestali vsprejemni izpit. Nadučiteljem v Kranju je imenovan okr. šol. nadzornik Vilhalp Rus in za nadučiteljico na dekliški šoli pa Janja Miklavčičeva, za učitelja na deški šoli v Kranju pa Vladimir Rojina in za učiteljico na dekliški šoli pa M. Zeleznik-Jeranova. M. Tschinkel iz Koprivnika je premeščen v Blagovico. Nadučitelj v Mozlju je postal M. Lokar in v Zg. Šiški pa Fr. Korbar. K Sv. Petru v Ljubljani pride Ana Pfeiferjeva. V Gotenico je imenovan Iv. Poznik. V Moravče je imenovana Marija Tomčeva. Na dekliško ljudsko šolo v Ribnici so imenovane Sedej Ana, Sedej Jospina in Oberman Jospina. Nadučiteljem v Kočevju je imenovan Božidar Betrijani, za učitelje ožir. učiteljice na tej šoli so pa Jos. Jaklič, Ernst Šusteršič, Strelava in Betrijanijeva. Za šišenski šolski okraj v Ljubljani sta imenovana kot kateheta o. Feliks Tavčar in o. Beneš Krakar. Za naslov šolskega ravnatelja so predlagani za zaslug na šolskem polju štirje zaslužni nadučitelji. Zahvala in priznanje za povzdigo domače obrti dobe J. Lovšin, Bavdekova in Božo Račić iz Bele Krajine.

Štirirazredna deška in štirirazredna dekliška v Brezicah se preusnuje v skupno osemrazrednico. Stalno se oddajo naslednje nadučiteljske in učiteljske službe: v Brezice so imenovane Sikošek Terezija, Tavčarjeva in Novakova; Modičeva pa pride v Sevnico; v Dobrovo: Znidaršič Rudolf (nadučitelj); Fabjan Antonija; v Novo Štifti: Peter Mavrič (nadučitelj); na deško ljudsko šolo v Komljah: Henrik Šel (nadučitelj); na dekliško ljudsko šolo v Trbovljah-Vodah: Pust Kristina; v Št. Lenart v Slov. gor.: Šmidlehner Ana; na Cven: Horvatič Andrej (nadučitelj); in Mihaela Hrvatič (začasno); v Lajtersbergu-Krčevci: Mešičkova Ana, Rakuševa Olga; pri Sv. Marijeti na Dr. polju: Lendovšek-Mohorjeva; pri Sv. Petru pri Mariboru: Lorberjeva Alojzija; na dekliški ljudski šoli v Podbrežju pri Mariboru: Grilčeva in Pavla Avguštinčičeva; v Št. Janžu na Dr. polju se služba nanovo razpiše; v Št. Lovrenc: Saldá Angela; Sv. Lovrenc na Dr. polju: Makarjeva; pri Sv. Marijeti niže Ptujta: Čokl (nadučitelj) in Čokljeva; v Črešnjecih: Roberjeva; v Slov. Bistrici: Urbančičeva in Puc Franja; v Topolšiči: Skala Anton; v Hraštniku: Sorčan Ana in Cander-Pintar; v Zalcu: Petričkova Elizabeta; v Ribnici na Pohorju: Hauptman Ulrik (nadučitelj); v Hoče: Iv. Ašič; v Zreče: Godnič Marija; Sv. Lovrenc na Dr. polju: Ungerjeva; v Naranjci: Zrinšek Matilda; v Lembergu: Švilgij Olga.

Razširilo se: trirazrednica v Št. Rupertu v petrazrednico; trirazrednica v Begunjah pri Cerknici v štirirazrednico; trirazrednica v Horjulu v štirirazrednico, enorazrednica pri Sv. Trojici nad Cerknico v dvorazrednico, dvorazrednica v Šmartnem pod Šmarno goro v štirirazrednico, dvorazrednica na Brdu v trirazrednico, šestrazrednica v Zagorju v sedemrazrednico, šestrazrednica v Toplicah pri Zagorju v sedemrazrednico, petrazrednica v Kostanjevici v šestrazrednico, trirazrednica v Zalogu v štirirazrednico, petrazrednica v Kamniku v šestrazrednico, štirirazrednica

v Cerknici v šestrazrednico, petrazrednica pri Vel. Nedelji v šestrazrednico, petrazrednica v Slovenjem gradu v šestrazrednico.

Izid občinskih volitev po deželah.

- Okraj Kamnik.**
- Hruševka, 6. maja. Volilcev 75, oddanih 60, SLS 31 (5), SKS 29 (5).
 - Šmartno, 7. maja. Volilcev 93, oddanih glasov 77, SKS 30 (4), SLS 47 (6).
 - Domžale, 7. maja. Volilcev 465, oddanih glasov 312, SLS 145 (11), SKS in JDS 167 (13).
 - Homec, 7. maja. Volilcev 102, oddanih glasov 88, SLS 63 (11), Napredna gospodarska stranka 25 (5).
 - Jarše, 7. maja. Volilcev 157, oddanih glasov 124, SLS 80 (10), Stranka vzpostavitve poštenega občinskega gospodarstva 44 (6).
 - Mengeš, 7. maja. Volilcev 338, oddanih glasov 270, SLS 88 (5), Neodvisna stranka 88 (5), SKS 94 (6).
 - Radomlje, 7. maja. Volilcev 100, oddanih glasov 85, Kmetiska zveza 41 (5), SKS 44 (5).
 - Šmarca, 7. maja. Volilcev 110, oddanih 84, Prosta stranka 43 (8), SLS 41 (8).
- Okraj Kranj.**
- Zmluc, 7. maja. Volilcev 320, oddanih glasov 225, SLS 176 (13), SKS 49 (3).
 - Selce, 7. maja. Volilcev 992, oddanih glasov 543, SLS 362 (16), Kmetiskodelavska zveza 63 (3), SKS 118 (5).
 - Senčur, 7. maja. Pri razdelitvi mandatov se je zgodila pomota, ki se je popravila nastopno: Kmetisko-delavska lista dobi namesto 5 odbornikov 4, Gornja stranka 8 odbornikov, SLS dobi namesto 11 odbornikov 12 mandatov.
- Okraj Litija.**
- Radohova vas, 7. maja. Oddanih glasov 52, SLS 25 (5), SKS 27 (5).
 - Velike peči, 7. maja. Oddanih glasov 48, SKZ 30 (6), SKS 18 (4).
 - Križna vas, 7. maja. Samo ena lista.
- Okraj Črnomelj.**
- Metlika, 7. maja. Oddanih glasov 234, SKS 182 (13), SLS 51 (3).
- Okraj Konjice.**
- Stranice, 7. maja. Volilcev 144, oddanih glasov 84, SKS 34 (6), JDS 50 (10).
 - Vitanje, 7. maja. Volilcev 69, oddanih glasov 52, Slovenska gospodarska stranka 27 (5), NSS 25 (5).
 - Brežice, 7. maja. Slovenska gospodarska stranka 107 glasov, Napredna gospodarska stranka 87 glasov.
 - Konjice, okolica, 6. maja. Vpisanih glasov 332, oddanih glasov 231, SLS 158 glasov (11 odbornikov), skupna lista SKS in JDS 72 glasov (5 odbornikov) — od teh 3 SKS, 2 JDS).
 - Cerklje pri Kranju, 6. maja. Oddanih glasov 396, SLS 311 glasov (19 odbornikov), stranka malih kmetov in delavcev 85 glasov (5 odbornikov).
 - Senčur, 6. maja. Oddanih glasov 326, Kmetiska delavska lista (SKS) 59 glasov (5 odbornikov), zgornja stranka (SKS) 110 glasov (8 odbornikov), SLS 157 glasov (11 odbornikov).
- Okraj Ptuj.**
- Sv. Trojica pri Slatini, 7. maja. Volilcev 105, oddanih glasov 59, SKZ 24 (4).

- Neodvisna kmetiska stranka 35 (6).
- Rogaska Slatina, 7. maja. Volilcev 96, oddanih glasov 83, Kmetiska delavska zveza 38 (4), JDS 45 (6).
 - Rogatec, 7. maja. Volilcev 131, oddanih glasov 115, Slovenska stranka 52 (7), Kmetiska delavska zveza 63 (9).
 - Slatina (okolica), 7. maja. Volilcev 330, oddanih glasov 148, SKZ 84 (9), SKS in JDS 67 (7).
 - Zetale, 7. maja. Volilcev 136, oddanih glasov 92, SKZ 34 (6), SLS 22 (4), JSDS 36 (6).
 - Tekačevo, 7. maja. Volilcev 95, oddanih glasov 68, SKZ 30 (4), SKS 38 (6).
 - Sv. Florian, 7. maja. Volilcev 173, oddanih glasov 108, Skupina Anton Perko- vič 60 (9), SLS 48 (7).
 - Donačka gora, 7. maja. Volitve se niso vršile, ker se je ena lista baje izgubila.
- Okraj Novo mesta.**
- Orehovica, 7. maja. Oddanih glasov 175, SLS 80 (7), orehovški občani (SKS) 95 (9).
 - Prečna, 7. maja. Oddanih glasov 327, SKS 198 (14), SLS 129 (10).
 - Šmilc - Stopiče, 7. maja. Oddanih glasov 785, SLS 428 (18), SKS 357 (14).
 - Št. Peter, 7. maja. Oddanih glasov 345, SLS 239 (17), SKS 105 (7).
 - Toplice, 7. maja. Oddanih glasov 249, SLS 142 (14), SKS 107 (10).
- Okraj Celje.**
- Ponikva, 7. maja. Oddanih glasov 302, JSDS 84 (7), Združeni kmetje 218 (17).
 - Št. Peter na Medvedovem selu, 7. maja. Oddanih glasov 145, SKZ 66 (7), Neodvisna kmetiska stranka 80 (9).
 - Sladka gora, 7. maja. Oddanih glasov 127, SKZ 68 (9), spodnji del občine Sladka gora 59 (7).
 - Šmarje pri Jelšah (okolica), 7. maja. Oddanih glasov 439, SKS 110 (6), SKZ 297 (16), JDS 20 (1), Izvenstrankarska kandidata lista 12 (1).
 - Šmarje pri Jelšah (trg), 7. maja. Oddanih glasov 144, SKS 66 (8), SKZ 38 (4), JDS 38 (4).
 - Zibitka, 7. maja. Oddanih glasov 97, SKS 54 (9), SLS 43 (7).
 - Žusem, 7. maja. Oddanih glasov 189, SKS 87 (7), Združeni volilci zavednih kmetov 102 (9).
 - Sv. Stefan, 7. maja. Oddanih glasov 127, SKS 63 (8), SLS 64 (8).
- Okraj Novo mesto.**
- Dobrnice, 8. maja. Oddanih glasov 326, SLS 174 (13), SKS 152 (11).
 - Mirna, 8. maja. Oddanih glasov 266, SLS 153 (14), SKS 113 (10).
 - Trebnje, 8. maja. Oddanih glasov 431, SKS 166 (9), SLS 208 (12), NSS 57 (3), Velika Loka, 8. maja. Oddanih glasov 326, SKS 218 (16), SLS 108 (8).
- Okraj Radovljica.**
- Predtrg, 8. maja. Oddanih glasov 65, SLS 36 (6), gospodarska skupina 29 (4).

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 9. maja 1921.

Princezinja Jelena v Ljubljani. Na potovanju iz Beograda na Angleško je dospela včeraj popoldne princezinja Jelena z deco v Ljubljano. Na kolodvoru sta jo pozdravila poverjenik Ribnikar v zastopstvu odsotnega predsednika deželne vlade in komendant dravske divizije general Dokič. Princezinja si je nato v avtomobilu ogledala mesto, ljubljanski grad in neposredno okolico. Princezinja Jelena je danes zjutraj ob pol 10. odpo- tovala proti Parizu. Ob 9. 15 min. je sprejela v salonskem vozu ekspresnega vlaka predsednika deželne vlade dr. Baltiča in njegovo soprogo ter gospoda generala Dokiča, nakar so se ji poklonili v imenu Narodnega društva ge. dr. Tavčarjeva, dr. Ravniharjeva in dr. Žerjavova. Hčerka gospe dr. Ravniharjeve je princezinji izročila šopek cvetja. Tik pred odhodom vlaka je princezinja sprejela še vladnega tajnika dr. Adolfa Golia in podpolkovnika Miljkoviča, ki sta jo spremljala na včerajšnjem izletu na ljubljanski grad in v bližnjo okolico.

Poverjenik za pravosodje dr. Vladimir Ravnihar zaradi odpotovanja ne vzprejema do 24. t. m.

»Slovenca« in njegovo stran- ko je v živo zadela naredba deželne vlade za Slovenijo od 11. aprila 1921, glasom katere naj politična oblastva kaznujejo državi nevarna demonstrativna dejanja. Umevno, nobena stranka tako sistematično ne vzgojuje svojega »dobrega ljud- stva« v subverzivnem, protidržavnem duhu, nego ta stranka. Zato se imajo njeni pristaši upravičeno bati one naredbe. Zato tako šume- nje v klerikalnem gozdu. Kdor ima čisto vest, se mu ni bati ne kazenskega zakona, ne drugih naredb. Le tatovi in zločinci jih obsodijo, ker so jim na potu za nadaljevanje zlo- čestih dejanj. Tudi mi pravimo, da je slabo izpričevalo, da se morajo izdajati take naredbe, toda ni slabo spričevalo za one, ki so jih primo- rani izdajati, ampak za one, ki s

svojim brezvestnim početjem dajo povod za take represalije. Enako naredbo je bila prisiljena izdati če- škoslovaška republika; slično na- redbo je bila izdala prva »narodna vlada« v Sloveniji, v kateri je bila z relativno večino zastopana SLS, pa tudi socialistična stranka. Za- kaj »Slovenec« in »Naprej« takrat svojih ljudi v vladi nista prišla za ušesa? Gotovo pa je, da morajo ob- lastva strogo paziti, da se naredba ne zlorabi, ker bi v takem slučaju zgrešila svoj namen. Tam pa, kjer gre v resnici za hujskanje proti dr- žavi, proti ustavi in zakonom, tam naj udari z vso silo. Vsak pošten Jugoslovanc se mora strinjati s tem našim stališčem in le obžalovati je, da so ljudje in da je tako vodilno glasilo stranke, ki zahteva za državni nevarna dejanja — svobodno pot.

Državi nevarna demonstrativna dejanja. Občinstvo se opozarja na na- redbo celokupne deželne vlade za Slo- venijo z dne 11. aprila 1921 glede poli- čijskega kaznovanja državi nevarnih demonstrativnih dejanj, a katero je raz- veljavljena naredba celokupne Naro- dne vlade SHS v Ljubljani z dne 13. janu- arja 1919, št. 272 »Uradnega lista«. Po tej naredbi je strogo kazniv oni, ki bi javno zasmehoval, sramotil ali omal- ovaževal državo, njeno ustavo ali iz- dane zakone, vojsko in posamna pla- mena troimenega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev, ali kazal odporost ali hujskal proti javnim oblastvom, to- rej upravi, sodnim in finančnim oblast- vom in njih izdanim odredbam.

Za sefa zdravstvenega odseka v Sloveniji je imenovan mestni fizik v Ljubljani g. dr. Otmar Krajec. Do- tični ukaz je že podpisan.

Aneksijska proslava v Potsojni. Kakor nam poročajo iz zanesljivega vi- ra, se za včeraj napovedana aneksijska proslava v Potsojni ni vršila, marveč je bila odpovedana, ker so se merodajni krogi bali, da bi se proslava izvršila s fijskom.

Na naslov razmejitvene ko- misije. Pred nekoliko dnevi je »Slo- venski Narod« priobčil vest, da bo »Dom na Vrščici« pripadel najbrže Jugoslaviji. Nisem kompetenten za

Napoleon o ženskah.

»Na Francoskem se ženske preveč upoštevaljo; ne smelo bi se jih smatrati jednako možem, ker v resnici niso, one nam morejo služiti le za to, da nam dajo otroke.« — »Za časa revolucije so se vznemile tudi one, imele so shode in hotele so napraviti celo svoje bataljone, ali končno se je morala ustaviti udeležitev te ženske neprimerne volje.« — »V družbi bi nastal popoln nered, ako bi ženske stopile iz stanja odvisnosti, v katerem morajo osta- ti; nastali bi spori in neprestani boji.« — »Potrebno je, da je en spol podvržen dru- gemu.« — Videlo se je ženske, da so se bojevale kot vojaki v vojni; pogumne so, navdušenele so in zmoežne so, da izvrše nezaslišane grozovitosti.« — »Ako bi prišlo do boja med moškimi in ženskami, bi bil ta boj povsem drugačen od onega med veli- kimi in malimi, med belimi in črnimi. V slučaju boja bi mogla ženska spraviči v in- ferijornost samo nosečnost. Prodajalke na hrgu so močne in krepke kakor večina mladih fantov.« — Tako se je razgovarjal Napoleon o ženskah z baronom Bourgardom na otoku sv. Helene. Ko se je nameravala ustanovitev višjega ženskega šolskega za- voda v Ecouenu, je poslal Napoleon De- Lacedepu pismo, v katerem pravi: »Usta- noviti se misli torej zavod za vzgojo dek- let, nevest in mater. Dajte nam vernih in ne razmišljajočih! Za slabost ženskega raz- uma, negotovost njihovih idej, njihovo usojeno stališče v družbi, potreba, da se jim udahne, skupno z večno resignacijo, sladka in lahka ljubeznjivost, za vse to je za nje nezogiben jarem vere. Želim, da bi daljal zavod ne kvišku koprnečih žen, mar- več krepkosti in polne lepših lastnosti v sr- cu ne pa v duhu. Potrebno je, da so njihovi prostori okrašeni z delom njihovih rok, da si z malo same šivati svoje srajce, svoje no- gavice, svoje obleke, svoje klobuke in da znajo šivati tudi za svoje otroke plenice.« — Ko je bil Napoleon privrkat v Milanu, je govoril s gospod Bignami o vzgoji otrok. Rekel je med drugim: »Ako hočete svoje otroke dobro vzgojiti, odstranite iz svojih sob vse zofe.« Hotel je reči, da poleganje in lenarenje izpridi mladino. Kakor se vidi, je bil Napoleon jako strog vzgojevalci in feminizem bi pod njim sigurno ne vspelal. Za velikega Korza je bila ona ženska naj- popolnejša, ki je dala domovini največ otrok. Napram ženskam je bil Napoleon si- cer na sploh vljuden, toda kavališke vljud- nosti ni poznal, včasih je bil celo zelo ne- vljuden g raznimi visokimi damami, s kate-

rimi je postopal kak trenutek prav po voja- ško. Nič čudnega ni bilo, če je v kakem sa- lonu vprašal kako dama: »Kako se imenu- jete, kolikoli ste stara?« Ko je zvedel, da je vprašanka stara na primer 23 let pa še ni poročena, se je začudil pa vzkliknil: Ob 23 letih bi morale biti že vse ženske poroče- ne! V Tilzitu je prvič videl prusko kraljico Viljelmno. Rekel je: Krasna ženska! Po- tem je sam zvezel šopek lepih rož in ga ponudil premagani kraljici. Viljelmna je vsa rudeča odgovorila: Se poznamo šele malo časa. Napoleon: Sprejmite, sprejmite gospa, to je spomin prijateljstva, ki ga vam nudim. Kraljica je sprejela vsa bleda in tresoča se šopek cvetic, potem pa začela misliti na svojo deželo in svoje otroke. Na- prosila je Napoleona Magdeburg za svoja- ga sina. Napoleon: Magdeburg, Magde- burg! ... Ne mislite, gospa, na Magde- burg! Obrnil ji je hrbet in konec je bilo njegove ljubeznivosti napram kraljici. Ženske pa se ne puste rade žaliti, zato imajo na nevljudnosti večje in manjše vr- ste vedno pripravljen primeren odgovor, ki je včasih hudo opopran. Take so bile in bodo ženske vedno. Tako tudi za Napoleo- novih časov. Nekoč se je približal Napo- leon neki dvorni dami ter jo vpričel drugih vprašal: Torej, gospa, ali še vedno ljubite moške? Odgovor: Da, sire, ako so vljudni. Madama Chevreuse je nekoč nahlulil: Za Boga, gospa, vi imate lase, ki so take bar- ve kakor korenje. Odgovor: Rdeči so, ve- ličanstvo, doslej pa še nisem našela na nobenega, ki bi bil tako malo oljkan, da bi mi bil to rekel. Napoleon je rad hodil na ples in maškerade. Okrinkan si je marsi- kaj dovoljeval napram damam, dobival pa tudi čisto ostre odgovore, če je v svojem dvorjenju in pripovedovanju intimnosti za- šel predačle. V nekem takim slučaju ga je žena dvornega prefekta, misleč, da je ra- dologovalec kak navaden lajtnanček, zavr- nila na njegove galantne pomudbe, rekoč, da zasluži, da ga postavijo pred vrata, ker je najbrže vstopnico v dvorano kje ukra- del.

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda.

to, da bi razsodil, ali ta vest odgovarja popolnoma resnici in tudi ne ali je vir, iz katerega je izšla, avtentična. Stara izkušnja, zlasti pa pogajanja v svrhu sklenitve rapalske pogodbe, nas uče, da dneva ni hvaliti pred večerom. Dovoljujem si zato opozoriti merodajne faktorje samo na važnost, katero ima »Dom na Vršču« za jugoslovensko zaledje zlasti za vas Kranjska gora. Planinska kočja ali kakor se imenuje »Dom na Vršču« je bila ustanovljena l. 1912. Glavna zasluga za ustanovitev gre dr. Tičariju. Koča se nahaja na vrhu prelaza Vršč. Njega lega je divna. Na severni strani štrli v nebo Mojstrovka (ca 2000 m), na južni strani pa sivi celo poleti tu in tam s snegom posejani Prisojnik (ca 2500 m). Proti vzhodu se razprostira skupina gora kakor Škrlatica, Špik, Police itd., proti zapadni strani pa se nudi očesu Trenta in deloma že doli na reko Sočo, katere izvir je oddaljen od Vrščice picle 2 uri. Mimo »Doma na Vršču« vodi tudi edina praktično uporabljiva pot na gori Prisojnik in Razor. Sploh velja Vršč kot ena glavnih izhodišč za ture v Julijskih Alpah. »Dom na Vršču« je oddaljen tri ure od vasi Kranjska gora. Za to vas je prelaz Vršč kakor tudi kočja velikega gospodarskega pomena. Dejstvo je, da je tri četrtine letoviščarjev prihajalo pred vojno v Kranjsko goro samo radi prekrasnega izleta k »Domu na Vršču«, polnega naravnih lepot. Med temi naj omenim le pogled na Prisojnikovo okno. Kranjska gora je bila glasom statistike tujkega prometa za Kranjsko med letovišči l. 1913. na tretjem mestu. Torej njena važnost kot letovišče se nikakor ne more pretiravati. In privlačna sila par excellence za Kranjsko goro je bil izlet na Vršč. Kranjska gora izgubi z možnostjo izleta k Domu na Vršču skoraj vse šanse, da bi se v bodočnosti razvijalo kot letovišče. S tem še ni rečeno, da Kranjskogorsko letovišče nima nobenih drugih izletov; lega vasi prekaša v lepoti marsikatero švicarsko letovišče. Toda nikakor ne morem, da ne bi dovolj poudaril važnost Doma na Vršču za Kranjsko goro kot letovišče.

I. Montis.

— »Slovenec« in dr. Oblak. Prejeli smo tole pismo: Slavno uredništvo! Kot zastopnik g. dr. Oblaka v znani njegovi zadevi proti »Večernemu listu« vidim se mi potrebno z ozirom na »Slovenčev« poročilo sledeče ugotoviti: »Slovenčev« poročilo, da sem v svojem pletivo izrekel trditve, da ni »neznačajno, če kdo v listih pridiga narodno odločnost, potem pa se skriva za nemško družbo« itd., ni resnično. »Slovenec« prikoja dalje zavedo, kakor da je nasprotnik doprinesel dokaz — resnice za svoje obdolžitve. O tem pa ne more biti govora, ker je sodišče vse nasprotne dokazne predloge kot merodajne odklonilo. Kdor pozna g. dr. Oblaka, pa ve, kaj je na tem »ponudenem« dokazu »resnice«. — Sodišče je izreklo oprostilno sodbo le radi tega, ker je bilo mnenja, da je beseda »šlepa« navadna psokva in da ne vsebuje očitanja zaničljivih ali nečastnih lastnosti. Jeli to pravno raziranje pravilno in jeli se ž njim ni očitno kršil zakon, je pa drugo vprašanje, s katerim se utegne baviti še Stol sedmorice. Z očitnim spoštovanjem dr. Fr. Tekavčič.

— Duhovnik proti Srbom. »Nova Doba« poroča, da je na klerikalnem volilnem shodu v Frankolovem pri Vojniku kaplan Krajnc iz Maribora hujškal ljudstvo proti Srbom, češ vsi naši davki gredo v Beograd, od tam pa ne dobimo nič. — Omenjeni kaplan je urednik mariborske »Straže«, ki je glasilo najreakcionarniških elementov nekdanje šušteršičeve klerikalne stranke.

— Klerikalno časopisje slavi »zmag« pri občinjskih volitvah v Sloveniji. Toliko kričanja še ni bilo kmalu. Prav sumljivo je to kričanje, kakor da skušajo prepvtiti — lastno vest. Bahajo se, da so že dosegli 50% vseh obd. odbornikov ali da so celo prekorabili ta odstotek. Mogoče, toda povedati bi morali predvsem, da so jih imeli dosedaj 100 odstotkov. Za kolikor jih imajo sedaj manje, za toliko so podlegli. To je edino pravilen račun. Koliko je bilo ošabovanja v Beogradu, češ, v našem taboru je vsa Slovenija, nam gredo vsa vodilna mesta, nam gre vsa politična moč v deželi. Danes pa morajo sami priznati, komaj polovico tega štejemo, kar smo si bili domišljali. Zato pa, takih zmag naj se le veselijo, mi se jih — tudi.

— Fašisti izsiljujejo izjave proti poučevanju hrvatskega jezika. Dne 3. t. m. so prišli fašisti v Zmitnj v Istri, šli v šolo in prisilili učiteljice, da sta morali podpisati izjavo, da ne bosta več poučevali hrvatskega jezika v tamošnji šoli. Gospod Kleinmayer?!

— Za odpravo stanovanjske bede akademске omladine. Pri načelstveni seji akademskega kolegija, ki se je vršila v ljubljanski vseučilišni posvetovalnici, se je vršila obširnejša debata o tem, kako bi se čimprej odpomoglo nevdružni stanovanjski bedi akademске omladine, ki je sedaj obsojena bivati v

zaporih na ljubljanskem gradu. V ta namen je bil izbran poseben odsek, katerega naloga je, v najkrajšem času v smislu izprobenih načrtov predložiti načelstvu konkretne predloge. Pri konstituciji načelstva je bil izvoljen za predsednika zdruge poverjenik Adolf Ribnikar, za podpredsednika vseučilišni rektor dr. Rihard Zupančič, za ravnatelja Avg. Praprotnik in za tajnika profesor Franc Jeran. Načelstvo je sklenilo, da ostane zadruga z ozirom na nje oficijozni značaj pod direktnim državnim nadzorstvom in ne pristopi k nobeni obstoječi združni zvezi.

— Ameriški konzulat v Zagrebu, ki se je preselil v svoje nove prostore na Zrinjskem trgu št. 19, bo začel uradovati dne 10. maja. Vhod za stranke, ki prosijo vizum, je v Gajevi ulici 13. Vizumi se bodo delili od 9. do 12. dopoldne. Pristojbina za vizum znaša 400 dinarjev, ki se sprejema samo v jugoslovenskih bankovcih. Prosilci morajo predložiti zdravniško izpričevalo in potrdilo pristojne politične oblasti, da ne pripadajo nobenemu društvu, ki se nahaja v protislovju z načelnimi naredbami vseh priznanih držav.

— Razpuščeno nemško društvo. Društvo »Freiwillige Feuerwehr in Hohenmauthen« (na Muti) je razpuščeno iz državnih interesov.

— Razpis II. dobave raznega materiala za arzenal v Titvu. Dne 25. maja t. l. se bo vršila ponudbena licitacija za II. nabavo raznega materiala za arzenal v Titvu. Ves material je vrščen v tele skupine: I. Stofe za zastave, platno I. dr., II. električni material, III. kemikalije, IV. gradbeni material, V. les, VI. barve, VII. potrošni material, VIII. mizarsko in brodogradbeno orodje, IX. vijaki, žebliki, cveki, X. pločevina in železo. Ponudbe je poslati do 25. maja t. l. 12. ure popoldne upravi arzenala v Titvu. Navesti je poedine in skupne cene za ves material in za poedine skupine. Podrobni pogoji, množine in vrste blaga, vzorci itd. se morejo vpogledati pri gori imenovani upravi in pri ministrstvu vojne in mornarice v Zemunu, pri mornariški postaji v Zagrebu ali pri delegatu mornarice v Splitu. En izvod razpisa, pogovlev in seznamov blaga, ki ga je dobaviti, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled Zbornica pa nima na razpolago prepisov, ki bi jih mogla interesentom izročati.

— Avstro - ogrski drobiž neveljavni. Finančna delegacija objavlja uradno: Avstro - ogrski železni drobiž ni izjednačen v vrednosti z našim denarjem, ne velja več kot zakonito plačilno sredstvo in se ne bo zamenjal. Državne blagajne ga odslej ne bodo več pretemale.

— Udeležencem za obisk kmetijske razstave v Pragi se naznanja, da odide posebni vlak iz Beograda v sredo dne 11. maja ob 7.30 zjutraj in bo vozil skozi Slovenijo v noči od srede na četrtek. Več se nam ni sporočilo. Vsek narj skuša pravočasno priti ob progri Brežice - Zidanmost - Celje - Maribor na postajo in počakati na prihod vlaka. Legitimacije, ki so se poslale iz Beograda so se nemudoma dostavile vsem priglasišnim udeležencem skupne vožnje.

— Rodoljubna novoporočena. Povodom svoje poroke sta darovala Dragotin in Ela Prelog 1000 K za našo potrebno in koristno C. M. družbo. Svoto je prejelo upravištvo »Slovenskega Naroda«. Presrčna hvala!

— Za ljubljanske oslepele vojae je podaril gosp. Gašper Bolte v Ljubljani K 100 — v spomin g. Filipa Tratnika.

— Vzgled rodoljuba. Vsem narodnjakom v vzpodbudo, vsem bogatinom v vzgled in bratom tam preko v uteho prijavljamo naslednjo vest: »Ob priliki njune poroke darujeta Tonca in Franjo iz Markovca Jugoslovenski Matiči desetlisoč kron!« Vsa čast zavednim novoporočencem, da bi našli dosti enako zavednih posnemalcev!

— Prijeti dolarski tihotapei. V soboto so obmejni kontrolni organi v Mariboru prijeli neko damo iz Ljubljane, ki je imela na jako intimen način skritih za blizu 6000 dolarjev. Pri reviziji se je branila, da naj vendar rešpektirajo njeno bolezen, pa ker so bile pred njo že vse druge zvitke listce, ji niso verjeli. In so imeli prav. Ugotovilo se je, da je bila dotična tajna bolezen le fingirana. Baje je bil nek gospod tudi ljubljancan tako kavalir, pa je založil zanjo kavcijo, sicer bi bila morala še radi dolarjev sodeti v Mariboru. Pri nekem Židu iz Zagreba pa so zasačili kar 9000 dolarjev.

— Izgnan iz naše države. Politiški komisariat v Mariboru je izgnal iz naše države za 10 let čevljarskega pomočnika Jos. Strossa iz Linca.

— Dijaman za vrezovanje šip je ukradel Franc Katrašnik, delavec pri stavbi družbi D. D. v Ljubljani. Katrašnik je bil nazadnje zaposlen v opkarni v Kosezah.

— Nevaren zločinec pobegnil. Iz norišnice na Studencu je pobegnil okoli 20 let stari Maršič, italijanski državljani. Maršič je v zadnjih dveh letih v družbi z zločinskimi tovariši izvršil več težkih zločinov. Aretovan in oddan v tržaške zapore je pobegnil julija lani v Jugoslavijo, kjer so ga v Ljubljani prijeli, ker je bil na sumu, da je obšel za stekleno. Zdravniška preiskava pa je dognala, da je bolan na umu ter so ga poslali na Studenc, odkoder pa je zopet pobegnil.

— Volaški ubežnik. Redov Josip Bole od »Triglavskega« polka je dobil dopust, pa se ni več vrnil. Vzrok ubege je strah pred civilnim sodiščem, ki ga išče zaradi telesne in materialne poškodbe.

— V Gradcu aretirani morilec. Iz Gradca nam poročajo: Na tukajšnjem glavnem kolodvoru so aretirali Mat. Topolovca, roj. 1893. v Gradšču pri Ptuj. Pri zaslišanju je priznal, da je lani v novembru v Gradšču streljal za dvema orožnikoma in ju ustrelil.

— Ukradeno perilo. Služkinji Mariji Lojevin v Zeljarski ulici je bilo ukradeno iz podstrešja perilo. Služkinja ima 750 K skode.

— Umrla je dne 8. maja t. l. v dež. bolnici gđ. Fini Elsner. Pogreb se bo vršil v torek, dne 10. maja ob pol 3. Naj v miru počiva!

— Smrtina kosa. V Ljubljani je umrl g. Anton Drenovec, oče članov nar. gledališča gg. Joška in Alojzija Drenovec, pri D. M. v Polju pa ga. Helena Mandelj. Bodi jim blag spomin!

— Kam v praznike? Na Bohinjsko jezero k Sv. Duhu obdružovat krasno bohinjsko naravo! V hotelu pri Sv. Duhu je na razpolago 40 sob s krasno dependanco. Izvrstna kuhinja. Postrežba solidna in točna. Cene zmerno. — Za množičevljen obisk se priporoča Feliksi Seljak, hotelir. (8144)

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:

Ponedeljek, 9. maja: Androklos in lev. Red B.

Torek, 10. maja: Zaprtó.

Sreda, 11. maja: Navaden človek. Red A.

Opera:

Ponedeljek, 9. maja, zaprtó.

Torek, 10. maja: Carmen. Red B.

Sreda, 11. maja: Thais. Red E.

— Slovenska drama. Branislav Nušič: Navaden človek. Ko sem bil leta 1919. v Beogradu, sem vprašal Nušiča, kaj želi, da se igra na našem odru izmed njegovih množičevljenih dramatičnih del. Takoj je odšel v svojo knjižnico ter mi prinesel v cirilici tiskan zolt zvezčič »Običan čovek. Sala u tri činac.« »Tole prevedite!« mi je dejal. V petek se je šala vprizorila na našem odru prvič, in, kakor se mi zdi, je ugajala. V tej šali je košček avtorjeve biografije: Zarkovi doživljaji so Nušičevi. Zaradi politične pesmi je bil obsojen v ječo, a pobegnil je ter se kot begunec zaljubil in oženil. Zato je pač Nušiču ta komedija posebno mila. Priprosta je in po svojih burkastih znamenjavah imen in oseb dandanes že zastarela. Če se pa dobro igra, še vedno prav zabavna. Troje pristno srbskih tipov ima: Jovanče Micić, nekam omenjeni, a hkratu prebrisan trgovec iz Jagodine, »familiaran čovek, firma čovek — i tako reči ugledan«. G. D. a n i l o ga igra prav dobro, dasi bi bilo bolje, da kaže nekoliko več premetenosti, a malo manje omenjenosti. Drugi pristno beogradski tip je Vičentije Petrović, ki spada v galerijo Nušičevih činovniških originalov. Zadirečen dobričina, penzionist-ženin, sovražnik političnih in vobče lirske pesnikov. G. P. l u t ga igra izvrstno. Za vlogo je premlad, dasi ima preveliko plešo. Žel je mnogo priznane smeča za svojo dobro kreacijo. Tretej je trgovec Miličević, duša prijatelja, ki se daje potrpežljivo sekirati, samo da bi omožil hčer. G. L o č n i k predstavlja take mehke značaje prav zadovoljivo ter je zlasti njegova naravna govornica, ki kaže vedno inteligenco, simpatična. Pesnika Zarka Damjanovića (ne »Damjanovića«, kakor je tiskano pomotoma v izdaji »Humoristične knjižnice«, po kateri se iz neznanih vzrokov ravna tudi gledališki lepak!) igra g. Drenovec. ki obeta postati naš prvi ljubimec. Odvadi se mora le preglasno govoric in držanja rok v žepu. Ni bil slab, dasi se D. lahko zaveda, da tisti v vlogi dosti več nego je podal. Prav vrli je bil g. G. a b r š č e k o v Dušan; njegov temperament vedno oživlja sceno. Toda roke tišči prerad v žepu! Zorka gđ. Gorjupove je bila preostroška, premalo sanjavna in v igri in govoric površna. Toda gđna napreduje, je pogumna, sicer malce plitka, a vobče zadovoljiva. Morda premalo izra? Čisto zgrešen tip je bila Marija; taka ni Srbinja, nego ljubljanska predmestna kramarica. Take značaje, čeprav so neznatne vloge, pač treba tudi študirati. Tudi za Sofijo nimamo prave igralke, med tem ko Persa ni ničesar pokvarila. Z ženskimi osebami je pač križ v našem ansamblu. Onozarjamo le še, da je maltretiranje srbskih stihov naravnost mučno; če se igra vsa ta srbska komedija v slovenščini, ni prav nobenega povoda, štiti le srbske stihe v originalu. Pa še tako! Ravnatelj in dramaturg naše drame sta pesnika; za dober prevod par vrst torej ni moglo biti zadržel! In igralci naj govore besedilo, kakor je napisano.

— Ostaška intendantata zagrebškega gledališča. Ban je upravitelja Narodnega gledališča dr. Nikola Andrića razrešil njegovih dolžnosti na lastno prošnjo.

Neodrešena domovina.

— Istra. V Marezigah in pri sv. Antonu v Koprski okolici sta se vršila volilna shoda jugoslovenskih volilcev. Ko se je eden izmed govornikov vračal v Trst, so ga čakali v Koprnu nek mladi ljudje, ga vstavili in napadli s pestmi. Neki italijanski surovež ga je hotel celo pahnuti v morje. Posrečilo se mu je vendar priti na parnik ali s parnika je moral zopet na suho, ker so mu tam italijanski divjaki nevarno gro-

zili. Po areči je potem prispel v svojo rojstno vas. — Po vsej Istri hodijo italijanski agitatorji po jugoslovenskih vaseh in pregovarjajo z lepimi in prečetiimi besedami jugoslovenske volilce, da bi šli voliti kandidate italijanskega bloka. Poročila v italijanskih listih pravijo, da je volilna agitacija z italijanske strani uspešna in da pojde mnogo jugoslovenskega ljudstva na volilne za Italijane ali pa ostane na dan volitev doma. Taka poročila pa niso nič verjetna. Z jugoslovenske strani se za-trjuje, da se jugoslovenski volilci v

Najnovejša poročila.

MINISTRSKI SVET.

— Beograd, 8. maja. Danes ob 4. popoldne se je vršil ministrski svet, ki je trajal do 9. zvečer. Pred sejo se je podal ministrski predsednik Pašić na dvor k regentu v avdienco, ki je trajala precej dolgo. Ko se je Pašić vrnil z dvora, se je seja pričela. Razpravljalo se je o raznih vprašanih naše notranje in zunanje politike. Med drugim se je razpravljalo tudi o eventualnih spremembah v ustavnem načrtu. Do določitve v tem vprašanju ni prišlo, ker se mora najprvo zaslišati še člane ustavnega odbora.

IZVOZ ŽIVIL ZOPET DOVOLJEN.

— Beograd, 8. maja. Na današnji seji ministrskega sveta je bil soglasno sprejet predlog finančnega ministra dr. Kumanudija, da se dvigne prepoved izvoza vseh živil iz naše kraljevine, ker je minula nevarnost, radi katere se je zapora izvoza izdala in vsled suše ni več nevarnosti za našo žetev.

BOLGARSKI NOTRANJI MINISTER V BEOGRADU.

— d Beograd, 7. maja. V Beograd je dospel danes bolgarski notranji minister Dimitrov. Nekemu novinarju je izjavil, da ni prišel v politični misiji. Na povratku iz Varšave, kjer se je mudil zaradi službenih poslov, je v Innsbrucku na potu na zapad prejel brzojavko, naj se vrne v Bolgarijo, ker je ministrski predsednik Stambolijski bolgan. Zaradi boleznini min. predsednika Stambolijskega je odložen tudi prihod bolgarskega ministra za pravosodje Radulova v Beograd, ki bi imel priti semkaj 23. t. m. zaradi pogajanj glede obsodbe vojnih krivcev.

BOLGARILJA PRIČNE 14. T. M. Z ODDAJO ŽIVINE.

— Beograd, 8. maja. Bolgarska bo pričela v soboto, 14. t. m. z oddajo živine, ki jo ima po mirovni pogodbi oddati kot vojno odškodnino naši državi. Predaja se vrši v Zaječariju. Pirotu in Djuvesvu.

BOLGARILJA IN REPARACIJE.

— d Praga, 8. maja. Reparacijska Komisija po dobljenem nalogu proučava finančni in gospodarski položaj Bolgarije. V skladu z bolgarsko vlado, ki hoče uvrstiti notranji položaj, išče komisija sredstva, da bi Bolgarska mogla konsolidirati svoje razmere in povzdigniti produkcijo. Glede plačila obnove v zmislu mirovne pogodbe proučava reparacijska komisija izboljšanje bolgarske valute in sredstva, da bi Bolgarska spravila svoj proračun v ravnost težje z zmanjšanjem cirkulacije državnih obveznic in s povečanjem izvoza. Sklepi bolgarske vlade v tej stvari se bodo izročili reparacijski komisiji v odobranje.

POGAJANJA MED JUGOSLOVENI IN ITALIJANI ZOPET PRIČELA.

— Rim, 8. maja. Predvčerajšnjim so se zopet pričela pogajanja med jugoslovenskimi in italijanskimi delegati. Na dnevnem redu so dalmatinska vprašanja, katerih rešitev se ima izvršiti pred nadaljevanjem izpraznitve Dalmacije. V seji 6. t. m. so bili: Salata in Krešić za Italijo, dr. Ribar in Metličić, delegat dalmatinske pokrajinske vlade, za Jugoslavijo. Seje se nadaljujejo.

RIMSKA KONFERENCA PREDKINJENA.

— Rim, 8. maja. Člani raznih delegacij so odpotovali domov, da dobe nova navodila in nasvete za konferenco. Zadnje se je so se vršile zelo počasi vsled nezaupanja in intransigentnosti s strani raznih delegacij. Nastale so velike diferenice, zato treba novih instrukcij. Iz italijanskih krogov se je razširila vest, da se jugoslovenska delegacija najbolj upira raznim predlaganim sklepom.

IZ DEŽELE ANARHIJE.

— Rim, 8. maja. Prefekti so naznanili doslej centralni oblasti izbojev med fašisti in socialisti 652 slučajev nasilstva. 560 slučajev je izročeni sodnijam. Aretiranih je med komunisti in fašisti 1405 oseb, okoli 400 obtožencev je na svobodi. Poboji pa se nadaljujejo po raznih krajih kakor doslej.

ŠTAJERSKI DEŽ. GLAVAR NAPADEN IN TEŽKO RANJEN.

— d Gradec, 9. maja. Deželni glavar prof. dr. Rintelen in deželni svetnik Prisching bi imela večeraj dopoldne v St. Lorenzen pri Kap-

Istri dobro držo napram italijanskemu pritisku. Samo to bo, da mnogo naših volilcev ne bo moglo voliti, ker so bili pri sestavi volilnih imenikov osepajeni za volilno pravico. — V Puli so organizirali 4 stotnje fašistov z nalogo, da se razvrsti tekoči teden po vaseh v svrhu volilne agitacije in da so pripravljali zlasti na dan volitev, t. j. 15. t. m. Fašisti v Istri so za volitve organizirani v 45 sekcijah. Njihova glavna naloga je, pripraviti jugoslovenske volilce, da volijo italijansko listo ali pa, da jih zadržo od volišč.

fenbergu v krščansko »socialni skupščini govoriti o vprašanju valute in kreditov ter o političnem položaju. Zborovalni lokal pa so zasedli komunistični rudarji iz Parschluga in Aumühla, tako da krščansko »socialni pristaši, ki so vsled cerkvene svečanosti v St. Ma-rein došli kasneje, v zborovalnem prostoru niso imeli večine. Po pre-rekavanju za predsedniško mesto je imel neki komunist hujšajoč govor proti deželnemu glavarju in je zahteval zadoščenje za preganjanje komunistov na Štajerskem in za one komuniste, ki so bili ubiti junija 1920. Med izvajanjem tega govornika je skočilo nekaj delavcev pred deželnega glavarja in deželnega svetnika, ju preteplo in vrglo z okna prvega nadstropja na cesto. Oba sta se mogla navzlic padcu dvigniti. Deželnega glavarja so komunisti zasledovali, ga napadli in ga tako izdelali, da je nezavesten obležal. Razsodni delavci, ki so stopili vmes, so preprečili namero komunistov, deželnega glavarja ubiti. Deželni glavar in deželni svetnik sta se odpeljala nato z avtomobilom v Gradec, kjer se je moral deželni glavar tako podvržeti zdravniški oskrbi. Zdravnik primarij dr. Kar-el Fischer je konstatiral pri dežel-nem glavarju poškodbe na glavi, prsih, hrbtu in levi nogi. Poškodba na glavi se še ne da presoditi, vendar bo moral glavar ostati dolgo časa v postelji. Poškodbe so težke in bi mogle biti smrtne. Orožništvo je takoj večeraj v St. Lorenzen poizvedovalo in nekaj ljudi aretiralo.

POLOŽAJ V GORNJI SLEZIJU.

Francozi in Italijani se umikajo. — Proglas poslaniške konference. — Sodelovanje Francije pri vstaji.

— d Varšava, 7. maja. Vstaški komuniste z dne 6. maja: Vsa Gornja Slezija do Korfantijske črte je v rokah vstašev. V noči od 5. na 6. maja se je pričel napad nemških organizacij na naše črte. Napadi so bili odbiti in mnogo strojníc nam je ostalo v rokah. Naše izgube so malenkostne, manjše kakor izgube napadalcev. Poljsko ljudstvo je navdušeno in zadržanje vstaških čet je izvrstno.

— d Varšava, 7. maja. V Katowicach se je francosko vojaštvo umaknilo na Ringplatz in kolodvor. Uporniki so zasedli predmestja. Italijanske čete se umikajo v Ratibor.

— d Opole, 7. maja. Po poročilih z dne 6. maja zvečer je položaj v vstaškem ozemlju silno resen. V Hindenburgu so oplenili trgovine z živili.

— d Pariz, 7. maja. Poslaniška konference se je bavila s položajem v Gornji Sleziji, ki so ga povzročili nemiri. Obžalovala in grajala je uporniške poizkuse, ki so stale zavezniške zasedbene čete človeške žrtve, in se posvetovala nato o ukrepih, da se vzpostavi red. Konference je medzavezniški komisiji v Gornji Sleziji naročila, naj naslovi na prebivalstvo proglas, v katerem se obsojajo nemiri in objavlja, da nasilstva ne bodo vplivala na sklepe zavezniških vlad in jih ne bodo mogla ovirati, da bi v zmislu versailleske mirovne pogodbe svobodno odločevale o pridelitvi ozemelj, ki so podvržena ljudskemu glasovanju.

— d Nauen, 7. maja. Pruski notranji minister Dominicus je izjavil v petek v pruski zbornici, da je v Neussenu železniška straža prejela francoske častnike in francoskega okrognega nadzornika v času, ko so hoteli pognati v zrak železniški most preko pritoka Odre. To je dokaz, da sodeluje Francija aktivno pri poljski vstaji.

— d Nauen, 7. maja. Sedaj so končno poljski vojaki zavrgli svoje maske in civilno obleko ter se bore v vojaških uniformah in rekvirirajo s poljskimi avtomobili.

— d Berlin, 7. maja. Italijanske čete so odbile napad poljskih upornikov na železniško križišče Kandrzin. Ustaši so plenili kraje Kępo, Jankovice, Travnik in Ratibor-Hamr.

NEMCI POSEŽEJO V BORBO V SLEZIJU.

— Berlin, 9. maja. »Berliner Tageblatt« poroča iz privatnega vira, da je dospel v Potsdam večji

oddelek državne brambe, kateremu se je pridružio več tisoč mož varnostne straže. Moštvo je oboroženo z ročnimi granatami ter je na potu v Gornjo Šlezijo.

VLADNA KRIZA V NEMČIJI.
— Berlin, 9. maja. Včeraj se je vršilo posvetovanje koalicijskih strank z ozirom na antantin ultimatum. Spočetka je bil samo centrum za sprejem, poznej pa so se pridružili centrumu tudi demokrati in nemški nacionalci.

— Berlin, 9. maja. Misija poslanika Mayrja za sestavo novega kabineta je bila brezuspešna. Novo vlado bo skušal sestaviti poslanec dr. Stresemann. Dr. Simonov naslednik naj bi bil sedanji nemški poslanik na Dunaju Rosenberg.

URADNI JEZIK V RUSIJI — ESPE-RANTO.

— d Beograd, 8. maja. Preebiro poroča iz Pariza: »Izvestja« pišejo, da bodo v dveh tednih vse tovarne v Petrogradu prenehale z delom. V vsej Ru-

sijsi vlada velika suša, tako da bo prejkone izredno slaba žetev. Svet narodnih komisarjev pripravlja zakon, da se v Rusiji kot uradni jezik uvede esperanto. Dne 3. julija bo v Moskvi kongres tretje internacionale.

VELIKANSKE MNOŽINE PONAREJENIH ITALIJANSKIH LIR.

— Dunaj, 7. maja. Že dalje časa so se pojavljale na dunajskem denarnem trgu velike množine ponarejenih italijanskih novčanic, posebnno bankovcev po 500 in 1000 lir. Ponarejeni bankovci so bili jako dobro izdelani, kar je povzročalo na mednarodnem denarnem trgu precejšnjo nesigurnost in nezaupanje proti liri. Dunajski kriminalni policiji se je posrečilo prijati 2 Italijana, ki sta razpečavala po Dunaju ponarejene bankovce. Dognalo se je, da je obstajala cela družba, ki je imela svoj sedež v Milanu in Genovi, kjer so se ti bankovci izdelavali kar na debelo. Policija je do-

bila v svoje roke dve kompletni tiskarni za bankovce in za 90 milijonov lir ponarejenih bankovcev. Ponarejalci so razpečavali bankovce osobito po Lombardiji in Toskani, od koder so spravili cele zaboje v Trst in odtod v Avstrijo, kjer so dobili zlasti med verižniki z valutami hvaležne odjemalce.

Sokolstvo.

— Sokolsko društvo v Šiški naznaja, da bo imelo vsak četrtek od pol 7. do pol 8. zvečer uradne ure v Narodni Čitalnici v Spodnji Šiški, začeni s 12. majem 1921. Izdajale se bodo Sokolske legitimacije in znaki, pobiralo članarino in sprejemalo priglasnice novo vstopivših članov. Vsak, kateri želi legitimacijo, naj prinese s seboj sliko 6—9 oblike. Opozarjamo, da ima pravico do legitimacije le članstvo, katero je včlanjeno najmanj 3 mesece v Sokolskem društvu. Po legitimacijo je priti osebnostno. — Vadijskemu zboru ljubljanskega Sokola je oddal Bogumil Šlachta, restavratorec in kavarnar v Narodnem

domu K 100, da jih izroči z ozirom na cvetlični dan svojemu najmarljivejšemu tovarniku — akademiku.

— Širša seja gospodarskega oddelka ljubljanskega Sokola se vrši v torek, dne 10. maja ob 8. zvečer v Narodnem domu v odborovi sobi. Prosimo polnoštevilne udeležbe.

Turistika in sport.

— Prvenstvene nogometne tekme v Zagrebu. V nedeljo, 8. t. m. so se vršile na Maksimiru prvenstvene nogometne tekme med Gradjskim in Slavijo, ki so se končale z rezultatom 9:1. Za tema dvema kluboma je igral Hašk proti Croatiji in sicer z rezultatom 10:0.

Gospodarske vesti.

— g Izplačevanje in podaljševanje zopet v plačilo dospelih 6%nih državnih bonov in v dinarjih, se je — kakor nam poroča delegacija ministrstva financ — pričelo s 1. majem t. l. in se vrši za Slovenijo ednole pri finančni deželni blagajni v Ljubljani. Podrobnosti so razvidne iz razklasa

delegacije števil. 1809/Val., ki je objavljen v Uradnem listu. Za bone se lahko zahteva izplačilo, lahko pa se tudi dajo podaljšati. V poslednjem primeru se izplačajo hkratu 6%ne anticipativne obresti od dneva prezentacije za daljnih 6 mesecev in tudi dekuzivne obresti od zadnjega roka pa do dneva prolongacije.

Poizvedbe.

— Izgubljeno stvar. Oni, ki je pustil meseca februarja pleteno košaro z žensko obleko in vrednosti 2 do 3 tisoč kron pri posestniku Krallu na Dolgem brdu, pošta Prevalje, Koroško, naj se zgasi pri županstvu Libuče (jugoslovenski del) pošta Prevalje.

— Našla se je palica na poti na poti na Vič. Kdor jo je zgubil, naj se zgasi na Zrinskega cesti 6, vis. pritl.

— Ročna torbica se je našla na Gosposvetki cesti. Dobi se pri R. Tavčarju, Gorupova ulica 4., II. ndstr.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavsek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo,

LJUBLJANA, Prešernova ulica števil. 50, v lastnem poslopiju.

Brzjavni naslov: Kredit Ljubljana. Telefon števil. 40 in 457.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, pred-ujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd.

2 vagona pitnih kupic,
litih, 1/2 in 1/3 litra z zavojnico v zabojih 875 odda Ludwig Adler, Wien IV., Wiedener Hauptstrasse 10, Frelhaus. 3218

Ludovik Ševar,
vd. na Raketu izvršuje točno in najhitreje vse v to stroko spadajoče posle, tudi ocarinjenje. 2535

„Poper in paprika.“
Cena 6 kron, po pošti 60 v več. Dobi se v vseh knjigarnah. 2588

družabnika
s primernim kapitalom in lastnimi trgovskimi lokali, naj se obrne na uprav. Slov. Naroda pod šifro „Ljubljana/3195“.

Exhaustor kupi
Mehanična vrvarna-terilnica - predilnica Anton Šinkovec, Kranj-Grosuplje. Ponudbe na tovarno Grosuplje. 3145

Citre
se prodajo. Cankarjevo nabrežje št. 17. II. nadstropje, (dohod iz Krojaške ul.)

80 lesenih barelov
v dobrem stanju prodaja Elektra v Kranju. 3215

Naprodaj so mladi psi,
dobri čuvaji, na pol volčje pasme. Ogledajo se na Rimski cesti št. 19, dvoriše.

Ugodna prilika!
Prodaja se voz za 2 konja, popolnoma prenovljen. Slomškova ul. 21, dvoriše. 3164

Pozor! Prodaj hišo
z več stanovanji ter malo zelenjadnega vrta za K 40.000.— Polše, Reber št. 15. 3188

Anton Šinkovec, Kranj-Grosuplje
sprejme za takoj **Izprašanega kurjača.**
Ponudbe v tovarno Grosuplje. 3140

Polkovnik
kateri se nahaja začasno v Ljubljani, išče sobo z 2 posteljama v bližini glavne pošte ali sodišča. Ponudbe pod „Polkovnik/3214“ na uprav. Slovenskega Naroda. 3214

Gospod išče sobo.
Ponudbe pod „Primerna soba 3184“ na upravo Slov. Naroda. 3184

6 mladih psičkov,
dobri manov čistokrvne pasme, se takoj odda. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 3201

Posestvo naprodaj.
Hiša, gospodarsko poslopije, kozolec, travniki, njive, gozd, okoli 8 oravov, najboljša kakovost v kamniškem okraju pri Lukovici 20 minut od velike ceste. Pojasnila daje g. Luka Pestator v št. Vidu 1 pri Lukovici. 3208

Kupi se hiša
v ljubljanskem predmestju. Ponudbe pod „hiša/3209“ na uprav. Slovenskega Naroda. 3209

Skladiščar.
Zanesljiv vodja komisijiranja in nadzorovatelj vlaganja, ki razpolaga z dolgoletnimi izpričevani slične službe, se takoj sprejme. Stanovanje z razsvetlavo in kurjavo preskrbljeno. Prvovrstne resne moči, želeče stalno službo, naj pošljejo ponudbe z obširnimi osebnimi popisom, prepisom izpričeval, navedbo referenc, ter sliko na „Titan“ Kranjska tvornica želez. i bravarne robe, Kamnik.

Ruska mehanična delavnica in ključavničarstvo „JAKORJ“
Montaža raznih strojev, remontaža avtomobilov, motociklov in koles (bicklov), poljedelskih strojev in ključavničarska dela.
Naročila se sprejemajo.
Odgovorna dela pod nadzorstvom ruskega inženirja.
Ljubljana.
Karel Kotnikova ulica. Ledina.

Prvovrstna Es-ka kolesa
Najfinejše predvojno, kvalitetno blago.
J. GOREC, Ljubljana, Gosposvetska c. 14.

Stenografinja in kontoristinja z večletno prakso išče mesta. Ponudbe pod „Stenografinja 3108“ na upravništvo Slovenskega Naroda. 3108

Skoro nova acetilenska naprava
z 9 lučmi se po ugodni ceni prodaja. Istotam je na prodaj popolnoma novih 10 polken 160x45 in 6 polken 130x45 cm. Naslov pove uprav. Slovenskega Naroda. 3211

Prodaj se dobro ohranjen pianino
trrdke Bremitz. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 3199

Hotelska sebarica, prvovrstna moč, išče mesta.
Gre tudi na letovišče. Ponudbe pod „Sebarica 3198“, na upravo Slov. Naroda. 3198

Prodaj se dobro ohranjen pianino
trrdke Bremitz. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 3199

10 pleskarskih pomočnikov in 3 učenci se sprejmejo. Trrdka Josip Jug, Rimška c. 16. 3182

Primerno nagrado dobi,
kdor preskibi mirni stranki 2 ali 1 meblovano ali nemeblovano sobo s porabo kuhinje za takoj. Cenjene ponudbe pod „Tih 3197“ na upravo Slovenskega Naroda. 3197

Čiščna oprava, še v dobrem stanju, se ceno prodaja. Sp. Šiška, Jernejeva cesta 78. pri J. Černe. 3110

Dobro zaraščen bukov gozd
v izmeri 1 ha 62 arov se prodaja v golosek, pripraven za napravo oglja ali drv. Oddaljen 1 uro od postaje Litija. Pogoji v litijškem župnišču. 3139

Krasna tula srebrna
doza za cigarete in zlati damski kolijer se ceno prodaja. Ogleda se vsak dan samo od 3 do 5 ure popoldan v Nunski ulici št. 3, druga vrata. 3216

Sprejme se vzgojiteljica,
popolnoma večja slovenskega in nemškega jezika k trem otrokom v starosti dveh, osem in deset let. Plača po dogovoru. Ponudbe v nemškem jeziku na M. Hintze, Karolinenhof pri Ptujju.

Kuhinjska oprava
otroška posteljica, mizna postelja (Tafelbett) in druge reči se radi selitve ceno prodajo Kersnikova ul. 5 I. 3220

Mehaniki pozor!
Naprodaj je lepa hiša v Slovenjgradu z vrtom na glavnem trgu blizu cerkve, z lepim prodajalniškim prostorom in delavnico. Ker tukaj ni nobenega narodnega strokovnjaka, se zatorej priporoča. Pojasnila daje Klun Janko, trgovec v Slovenjgradu. 3217

Janko Skale
Celestina Skale roj. Herzmannsky poročena
Ljubljana v maju 1921.

Šampajnske steklenice
v vsaki množini kupuje
Fr. Kham, Ljubljana,
nasproti hotela Union. 3177

Proda se prvovrstna mesarija
v sredini mesta Maribora, z večjo množino odjemalcev kakor: zavodov in hotelov. Vprašanja na Anončni in informacijski zavod „VEDEŽ“, Maribor, Slovenska ulica 6. 3141

Ivan Adamič, Ljubljana, Sv. Petra c. 31.
Priporoča vrvarske izdelke iz prave dolge konoplje, kakor natege (strange), ogljavja, vrvi za perilo, vrvi in mreže za seno, vrvi za transmisijske, opasnice nav. in za transmisijske (Müllergurten), mrežnice (Hängematten) ribje mreže (Fischnetze), vrvi za okna (Rollschüre), tržne torbice l. t. d.
Lastni izdelki. Telefon 441. Solidna pastrežba.

Prodajalka
spretna in trgovsko naobražena, se sprejme pri **F. Čuden, Ljubljana, Prešernova ul. 1.**

AUTO
Austro - Fiat, 35 HP, električ. razsvetljava Bosch, pogon od znotraj, 6 sedežev, modernega tipa, popolnoma nov se prodaja. — Istotam Puch 24 HP, 5 sedežev. Kje, pove upravništvo Slovenskega Naroda. 3221

PRODAJO SE:

v Rogoški slatini: vila (Hohe Warte) s krasnim razgledom, 6 velikih sob, sobe za služinčad, velik vrt s sadnim drevjem (250 žlah-tnih dreves), vodnjak, gozd, lepo opremljena;

v Ljubljani: zemljišče na levi strani Dunajske ceste ob premikalnem tiru južne železnice 30.000 m²;

v Ljubljani: več hiš z vrtovi v ceni od 300—700 tisoč kron;

na Bledu: vila „Danica“ z lepim razgledom na jezero in gore, 11 sob, 3 kuhinje, 8 vhodov, popolnoma opremljena;

na Bledu: hiša s popolnoma opremljeno mizar-sko delavnico (vsi stroji za mizarstvo), električni obrat.

Pogoji pri:
Gospodar. pisarni **Dr. Černe, Ljubljana, p. predal 147.**

Anton Drenovec
Globoko potrni sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecm, da nam je umrl naš ljubi so-prog oziroma oče, gospod
Anton Drenovec
Pogreb dragega pokojnika se vrši v torek, dne 10. t. m. ob 2. popoldne iz hiše žalosti, Janez Trdinova ulica 2, na pokopališče k Sv. Križu.
Ljubljana, 9. maja 1921.
Marija Drenovec, soproga. Joško in Alojzij Drenovec, sinova, člana nar. giedališča.

Helena Mandelj
8. maja ponoči, v starosti 68 let po kratki mukapolni boleznj preminula.
Pogreb bo v torek 10. t. m. ob 18. uri popoldne na pokopališče pri D. M. v Polju.
D. M. v Polju pri Ljubljani, 8. maja 1921.
Franc Mandelj, soprog. Franja, Ana, hčeri.